

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

§ 173

Raitiotien suunnittelu Hatanpään valtatielle välille Koskipuisto - Tampereen valtatie

TRE:2401/10.03.02/2019

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Mikko Nurminen, puh. 040 801 2665 ja projektijohtaja Ville-Mikael Tuominen, puh. 050 343 0700, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Raitiotiejärjestelmän laajentamiseen keskustasta etelän suuntaan varaudutaan teettämällä tarkentava suunnitelma Hatanpään valtatiestä välille Koskipuisto - Tampereen valtatie.

Koilliskeskuksen ja Härmälän suuntien jatkolinjojen suunnittelun tilanne merkittiin tiedoksi.

Kaupunginhallitus edellyttää ulkopuolisen tahon välittömästi selvittävän, voiko raitiotien ykkösvaihetta muuttaa ilman kilpailutusta.

Kaupunginhallitus edellyttää, että raitiotien mahdollisiin rakentamismuutoksiin haetaan välittömästi yli kolmanneksen valtiosuutta.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Raitiotiejärjestelmän laajentamiseen keskustasta etelän suuntaan varaudutaan teettämällä tarkentava suunnitelma Hatanpään valtatiestä välille Koskipuisto - Tampereen valtatie.

Koilliskeskuksen ja Härmälän suuntien jatkolinjojen suunnittelun tilanne merkitään tiedoksi.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle, johtaja Teppo Rantaselle, projektijohtaja Ville-Mikael Tuomiselle sekä toimitusjohtaja Pekka Sirviölle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Asian käsittelyn kuluessa Ilkka Sasi teki seuraavat lisäponsehdotukset:

"Kaupunginhallitus edellyttää ulkopuolisen tahon välittömästi selvittävän, voiko raitiotien ykkösvaihetta muuttaa ilman kilpailutusta.

Kaupunginhallitus edellyttää, että raitiotien mahdollisiin

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

rakentamismuutoksiin haetaan välittömästi yli kolmanneksen valtionosuutta."

Yrjö Schafeitel ja Pekka Salmi kannattivat Sasin lisäponsiesityksiä.

Puheenjohtaja tiedusteli Sasin lisäponsiehdotusten saamaa kannatusta ja totesi niiden tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Perustelut

Kaupunginhallitus päätti 9.4.2018, että raitiotiejärjestelmän laajenemiseen keskustasta etelän suuntaan varaudutaan rakentamalla vaihderisteyksen varaukset Hämeenkadun ja Hatanpään valtatieen liittymään ns. minimivaihtoehtoon mukaisesti. Vaihteet kiskoineen tehdään sekä liittymän läntiseen, että itäiseen haaraan.

Edellä mainitun kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen on raitiotien toteuttamiseen liittyvissä olosuhteissa tapahtunut merkittäviä muutoksia. Seudullinen raitiotien suunnittelu on käynnistynyt ja tulevien jatkolinjojen rakentaminen on muuttunut todennäköiseksi. Kaupungin omassa suunnittelussa on käynnistymässä merkittäviä avauksia sekä etelään (mm. Viinikanoja) että koilliseen (mm. Koilliskeskus ja Ruotula). Ratinan kauppakeskuksen avautuminen sekä Kannen ja Areenan rakentuminen ovat vahvistaneet eteläistä keskustaa. Edelleen sekä Tampereen kauppakamari että Pirkanmaan Yrittäjät ovat esittäneet toiveen Hatanpään valtatieen raitiotien toteuttamisesta osan 1 rakentamisen yhteydessä. Sekä kaupungin että keskustan yrittäjien näkökulmasta on tärkeää, että keskusta-alue saadaan rakennettua kerralla valmiiksi.

Raitiotien seudullisen esiselvityksen (seutuhallitus 5/2018) perusteella osan 2 jälkeisistä jatkolinjoista etelän suunnan raitiotielle on nykytilanteessa parhaat maankäytön ja joukkoliikenteen kysynnän tuomat toteuttamisedellytykset. Raitiotien seudullinen suunnittelu etenee yleissuunnitelmana.

Tampere, Pirkkala, Kangasala ja Ylöjärvi ovat yhdessä 29.3.2019 julkaisseet tarjouspyynnön raitiotien seudullisen yleissuunnitelman laatimisesta. Yleissuunnitelmassa on tarkoitus tarkastella neljää ratasuuntaa eli raitiotien laajentamista Tampereelta Pirkkalan, Kangasalan Lamminrahkan ja Saarenmaan sekä Ylöjärven suuntiin. Työn tavoitteena on määrittää yleis- ja asemakaavoitusta varten tarvittavat aluevaraukset, jotka mahdollistavat Tampereen raitiotiejärjestelmän laajentamisen tulevaisuudessa. Seudullisen yleissuunnitelman yhteydessä tarkentuu raitiotiejärjestelmän suunnitteluvalmius asemakaavoitusta palvelevin varauksin mm. osuuksilla Tays - Koilliskeskus ja keskusta - Hatanpää - Partola - Pirkkalan Suuppa.

Pirkanmaan Yrittäjät ry ja Tampereen Yrittäjät ovat lähettäneet 26.3.2019 kirjeen sekä Tampereen Kauppakamari 29.3.2019 kannanoton Tampereen kaupungille. Molemmissa kirjeissä esitetään, että Tampereen keskusta rakennettaisiin raitiotien osalta kerralla valmiiksi. Molemmat tahot esittävät, että raitiotie rakennettaisiin käynnissä olevassa osan 1

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

toteutusvaiheessa Hatanpään valtatielle linja-autoasemalle asti. Perusteluina esitetään mm. rakentamisen aikaisten haittojen minimoiminen, yrittäjille kohdistuvan epävarmuuden vähentäminen ja Kansi-Areenan saavutettavuuden paraneminen. Kaupunki on käynyt edellä mainittujen järjestöjen ja myös yksittäisten yrittäjien kanssa neuvotteluita. Järjestöjen esittämät näkemykset ovat perusteltuja.

Tampereen keskustan laajeneminen etelään on ennakoitu Viiden tähden keskustan kehittämishjelmassa 2018 - 2030 (kh 14.5.2018). Viinikanlahden uusi kaupunginosa on Keskustan uuden laajenemissuunnan ensimmäinen vaihe. Alue vapautuu keskusjätevedenpuhdistamolta uuteen käyttöön vuosiin 2024 - 2025 mennessä. Alueella on tavoitteena tehokas kaupunkirakentaminen. Tavoitteena alueella on vähintään 3.000 asukasta sekä vapaa-ajan ja virkistyksen toimintoja palveluineen. Kansainvälinen kaikille avoin ideakilpailu on tavoite julkaista 15.5.2019. Keskustan uuden kaupunginosan liikennejärjestelyt perustuvat kävelyyn, pyöräilyyn ja raitiotiehen Hatanpään valtatiellä. Myös Metson tehdasalueen kehittämismahdollisuudet Hatanpään valtatievarrella ovat nousseet esille uutena kaupunkikehityksen mahdollisuutena.

Seudullisessa esiselvityksessä (2018) Pirkkalan ja Koilliskeskuksen suunnat arvioitiin maankäytön potentiaalin perusteella ensimmäisinä toteuttavina raitiotien jatkolinjoina. Raitiotielinjan Koilliskeskus - Pirkkala liikennöinnin aloittaminen 2020-luvun puolella on mahdollista seuraavalla alustavalla aikataululla. Seudullisen yleissuunnitelman perusteella on tavoite päättää raitiotieradan sijainti asemakaavoitusta palvelevalla tarkkuudella vuoden 2020 loppuun mennessä. Yleissuunnitelman jälkeen on tarve teettää tarkempi hankesuunnitelma, joka voisi ajoittua osuudella Koilliskeskus - Pirkkala vuosille 2021 - 2022. Hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen nopein toteutukseen tähtäävä tapa on kilpailuttaa jatkosuunnittelijat ja rakentajat samanaikaisesti yhteiseen allianssimalliin. Mikäli allianssikumppanien hankinta sijoittuu vuosille 2022 - 2023, niin allianssin kehitysvaiheen suunnittelu voisi ajoittua vuosille 2023 - 2024. Tämäntapaisella aikataululla rakentaminen osuudella Koilliskeskus - Pirkkala on mahdollista aloittaa aikaisintaan vuonna 2025.

Hatanpään valtatieosuuden Koskipuisto - Tampereen valtatie raitiotien suunnittelu ja rakentaminen on luontevaa tilata nykyiseltä mm. Hämeenkatua rakentavalta Raitiotieallianssilta. Kyseessä on suunnitelmamuutos, jossa raitiotiejärjestelmän toteutusosan 1 toinen linjoista ohjataan Pyynikintorin sijaan Hatanpään valtatielle.

Raitiotieallianssi on laatinut kaupunkiympäristön palvelualueen ja Tampereen Raitiotie Oy:n pyynnöstä Hatanpään valtatieosuuden suunnittelusta kehitysvaiheen projektisuunnitelman. Kehitysvaiheessa tehtäisiin raitiotien ja raitiotiepysäkin sisältävä katusuunnitelma Hatanpään valtatiestä ja sen perusteella toteutusosuuden suunnitelma ja allianssia sitova tavoitekustannus. Näiden tietojen perusteella valtuustolla on

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

mahdollisuus loppuvuodesta 2019 päättää Hatanpään valtatie raitiotien rakentamisesta. Suunnitelma on, että Tampereen Raitiotie Oy tilaa Raitiotieallianssin kehitysvaiheen suunnitelman. Kehitysvaiheen kustannusarvio on 0,8 milj. euroa.

Kaupunginvaltuuston rakentamispäätöksenteon tueksi, kehitysvaiheen suunnittelun rinnalla on tarkoitus arvioida esitettävän vaihtoehdon (rakentaminen osan 1 yhteydessä vuosina 2019-2021) vaikutuksia kahteen ajalliseen vaihtoehtoon. Muut vaihtoehdot ovat: raitiotie rakennetaan Hatanpään valtatielle osan 2 rakentamisen yhteydessä (vuoden 2024 loppuun mennessä) tai raitiotie rakennetaan vuoden 2024 jälkeen tulevan eteläisen raitiotielinjan rakentamisen yhteydessä.

Hatanpään valtatielle tehtävän raitiotien jatkosuunnittelun työ ei mene hukkaan, vaikka valtuusto syksyllä päättäisi, että rakentamiseen ei ryhdytä osan 1 tai osan 2 aikana. Kehitysvaiheen suunnittelu parantaa raitiotiejärjestelmän kehittämisen suunnitteluvalmiutta ja vähentää epävarmuutta Hatanpään valtatiellä raitiotiepysäkin sijainnista sekä raitiotieradan sijainnista katupoikkileikkauksessa.

Mikäli toinen raitiotielinja ohjataan Hatanpään valtatie suuntaan osan 1 tai 2 rakentamisen yhteydessä, vältetään pistoraitteen rakentaminen Pirkankadulle Sepänkadun liittymän länsipuolelle sekä ylimääräisten ratavaihteiden rakentaminen Pirkankadun ja Sepänkadun liittymään. Nämä ratkaisut ovat hukkainvestointeja tavoitetilanteessa, jolloin Pyynikintorille ei pääty raitiotielinjaa.

Raitiotien toisen linjan ohjaamisella Hatanpään valtatielle osan 1 toteuttamisen yhteydessä vältetään tilanne, että Pyynikintorille liikennöidään idästä ja etelästä kahta raitiotielinjaa, joista toinen linja poistetaan matkustajien totuttua muutaman vuoden liikennöinnin jälkeen ja käännetään myöhemmin Hämeenkadulta Hatanpään valtatie suuntaan.

Raitiotieallianssin kehitysvaiheen tilaaja on Tampereen Raitiotie Oy kaupunginhallituksessa 20.11.2017 hyväksytyn vastuiden ja veloitteiden siirtosopimuksen mukaisesti. Siirtosopimuksen mukaisesti kaupunki maksaa Tampereen Raitiotie Oy:lle vuosittain vastiketta radasta ja siihen välittömästi liittyvästä infrastruktuurista sekä niiden ylläpidosta. Kehitysvaiheen suunnittelukustannusten vaikutus kaupungin Tampereen Raitiotie Oy:lle maksettavaan infravastikkeeseen on keskimäärin 27 000 euroa vuodessa koko poistoajan. Vastikearviossa on käytetty 40 vuoden poistoaikaa ja 2 %:n korkokantaa.

Mikäli kehitysvaiheen tulosten perusteella päätetään rakentaa raitiotie Hatanpään valtatielle, voi se vaikuttaa kaupunkiympäristön palvelualueen investointiohjelman painotuksiin vuosina 2020 - 2021.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Ville-Mikael Tuominen, Mika Periviita, Taru Hurme, Ari Vandell, Timo Seimelä, Milko Tietäväinen, Pasi Ruohomäki, Tero

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Tenhunen, Minna Seppänen, Pekka Sirviö/Tampereen Raitiotie Oy, Mikko Nyhä/NRC Finland Oy, Pasi Mäkinen/Pirkanmaan Yrittäjät ry, Kerkko Penttilä/Tampereen Yrittäjät, Antti Eskelinen/Tampereen kauppakamari, Riikka Salli/Ramboll Finland Oy

Liitteet

- 1 Hatanpään valtatie, projektisuunnitelma
- 2 Hatanpään valtatie vaihtoehdot, kartta
- 3 Pirkanmaan Yrittäjät ry:n ym. kirje 26.03.2019
- 4 Tampereen kauppakamarin kannanotto 29.03.2019
- 5 Seudullisen yleissuunnitelman kilpailutuksen esittelyaineisto

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Nähtäville 30.4.2019: www.tampere.fi

Päätös on lähetetty tiedoksi sähköpostilla 30.4.2019.

Muutoksenhakuviranomainen

Kaupunginhallitus

Tampere
30.04.2019

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Oikaisuvaatimus

§173

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Aleksis Kiven katu 14-16 C, PL 487
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asiointin lomakkeella <http://www.tampere.fi/asiointi/> tai sähköpostilla kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo 15.45 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.